

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Sěrbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

12. njedžela po šwjatej Trojizny.

Jak. 3, 5.—10.

Jakub pokasuje naš na po šdaczu šnadny staw, kotryž na šebi mamy, a nam wuloža, tak wjele wot wažneho naloženja tehle stawcžka ša naš a ša našich wotwišuje, tak nušne je, šo jón do Božeje šlužby štajamy.

Měj kědžbu šwojeho jasyka!

1. Wón je mały staw a šo wulkich wězow šhwali;
2. hušto njepokojna šla wěz polna šmjertneho jěda;
3. lohko šwět polny njeprawdoscž.

1. Dokonjanošcž ma Jakub pšched woczomaj. Wona šo tež wopokasuje we wobkńeženju našeho cžěta. Běšče Jakub hižom tajšeho dokonjaneho muža wobhladał? Wěšcž. Ješuš měješče polne wobkńeženje šwojeho jasyka. Šak nušne je. Š temu dwoje pšchirunanje. Zolny kón šo wot jeneho městna wodži a wobkńeži; pšches wotežki šo cžłowška wola zylému škocžecžu šobu džěli, šo dyrbi pošluchacž. Šlaj, šchtož šu wotežki ša kónja, dyrbi jasyk ša cžłowjeka byčž. Šón mały stawcžk ma wulki a wažny nadawł, zylého cžłowjeka w porjedže džeržecž.

Druhi wobraš! Nawodžowat na wodže ma wulki nadawł, zylu łódž na kšód štožicž, w kotrymž wostanje pšchi wšchěch wichorach. Šak ma mały jasyk nadawł, zylému cžłowjetej š jeho myšlemi a wabjenjemi wěšty kšód dacž, kotryž džerži pšchi wšchěch pokiwach špytowanja a nabběhowanja.

Še nětko jasyk pola naš wotežka ša škludženje hrěšch-

nych myšlow? Pokasuje naš pucž k njebjekam jako prawy nawodžowat łódže našeho žiwjenja? Štejimy a wopokasujemy š nim wotytujeny kónž dokonjanošcž? Dokelž je mały staw, wulke wězy pał dokonja na kóždy pad, njeh je na dobry abo na šty boł — měj kědžbu šwojeho jasyka!

2. Š nětko japosčtol hišcžče hłubje do žiwjenja pokasuje. Měj kědžbu šwojeho jasyka! Wón je hušto njepokojna šla wěz polna šmjertneho jěda. Mała šchricžka pod šuchim liščom walčž šapali — ale bórny zylý lěš we wohnju šteji. Šo šmy še šrudobu pšchi lětuščeje šuchocžje našhonicž dyrbjeli. Šaž cžerwjene morjo štejachu daloke lěšy w płomjenjach. Šak hrajkta jasyk š małym njeprawym šłowcžkom, šłowcžko bywa rěčž; wot jeneje wošobny dže do šušodneho doma, š domu do domu, š jeneje hašy do drugeje — hacž šlónčnje kaž morjo płomjenjom jasyki šyčža, płomjenja lětaja a hidženje, pšchišludženje, šawiscž šo pala. Š kaž šo lěšowy wohen škludžicž njeda — tak tež tudy: ty dyrbiš šo palicž dacž, šchtož šo pali, hacž je wšchitko špalene. Šaposčtol ma prawo, hdyž praji: „Jasyk je wohen!“ Šak je jasyk mješ našchimi šlawami postajeny, šo našchterjedži zylé cžěto a rospali kolo narodženja, to je našče zylé žiwjenje, hdyž je wón wot hele šahorjeny. Wobhladaš šebi hněwa polneho rěčznika — njeje wón hižom šwontownje wot hele šapaleny wohen? Šdže wostawa cžłowjek jako kšóna štwórbny? Šeho tak jara wukšwalene kńejštwó na šemi? Šawa drje škludži cžłowjek do kłětki, hadej wulamašch jědojty šub — ale jasyk? Šdyž je pušchcženy: njepokojna šla wěz polna šmjertneho jěda.

Njemysł bebi na fušoda t pravizy a t lėwizy, ale sam na so: Mėj kedźbu swojeho jasyka!

3. Pichezo hłubje japoschtol žaloscź hrėchow jasyka wotkrywa. Mėj kedźbu swojeho jasyka! Wón je smėt njeprawdoscźe a njesprawnoscźe. Dwojaku wón czini službu: „Piches njón khwalimy Boha Wótza a psches njón pokliwamy ludźi.“ My mamy wobrazy, hdźež widźimy ludźi s rostoczenym jasykom; kaž jedyn dźel jasyka t pravizy a drugi t lėwizy dźe, tak je cźłowika rėcź dwójna. Tak je teź w kichesczjanstwie: Khwalicź a pokliwacź! Dženka spėwacze, jutje kharty! Kunje sy so modlit, boris po tym syłne pokliwanje s twojeho rta kliczi. W zyrkwi pschewjacze t polėpschowanju a domach tón samy wjeczor swarjenje a wurėczowanje. Tak je cźłowjek grat hejchlerstwa, njesprawnoscźe! „Tak so stacź njedyrbi, moji lubi bratija!“

Mėj kedźbu swojeho jasyka! Dofelź jón sami wobtnjezicź njemōzemy, dyrbi tón Knjes Jesuś czinicź. Kaž wot hele, mōze teź wot swjateho Ducha sahorjeny bycź. Kaž mōze mjelcjecź, hdźež chze Bóh khwaleny bycź, a poklecź, hdźež to njecha, mōze teź nawopac bycź: mjelcjecź, hdźež hnėw a sy lósch wabitej; Boha khwalicź, hdźež to kłeho njepscheczela mjerisy. To wschitko sami wot so njesamozemy, ale psches Khrystuśa; niz s naś won, ale psches Ducha dokonjanoscźe.

Nasche služenje jasyka budź khwalba Boža:

Hdźež bych ja s tawšynt jasykami
Tu teź tak wjele ertow mėl,
Dha wo wjetu ja s khėrlusdami
Tak wutrobnje teź spėwacź chyzł
Te mulke kraśne wėzy wschė,
Kiź Bóh tu na mni czinił je.

Samjen.

Behliwe wuhle na hłowje.

(Romsk. 12, 20. Pschisł. 25, 22.)

Młody duchowny bu džen po swojim sapokasanju s listom pschekłapnjeny, w kotrymž so wón proschecze, so chyzł piśarjej nėtotre tolerje požcizcź; jeho žena je pječa operirowana, drugi lėkar pschisłaty, wothladařka najata a nusa nimo mėry wulka. Duchowny pōhła 15 hriwnow a pschecze khorej dobre polėpschenje.

Kak wulzy pať so wón spodziwacze, jako hiścze tónsamy džen shoni, so bėsche to wschitko same jebanstwo, a piśar lista, njekniczomny cźłowjek a s zyła nježenity, so wysche teho hiścze khwalil, so drje je wo mudrosći a wuczenosći noweho duchowneho kłyschal, ale namakał, so tola tak mudry njeje kaž wón.

Me wón bėsche so tola saliczil a hižom nasajtra požcizene 15 hriwnow dobrowólne wróczo pschinjeł, runjež to wjazy trjeba njemėjesche. Pichetož duchowny bė wjeczor pośdže t njemu pschisł a jemu prajil: „Mój luby, to a to sym kłyschal. Sa sym czi te 15 hriwnow s dobreje wutrobny požcizil Khrystuśoweje luboscze dla. A dofelź bych nėtko rady nochyzł, so by so ty tak wulzy jara pschėrėschil, hdby by tule summu na jebacze wacnje bebi pschisłowil, chyzch czi s tutym wosjewicź, so ju tebi darju, a pschecze czi wospjet Bože bohate zohnowanje t temu, a dofelź twojej žonje dobre polėpschenje pschecź njemōžu, pschecze je tebi.“

Tamny listowac je so tón džen wjeczor do loža lehnyl a młody duchowny teź; ale jedyn s njeju njeje derje spał, a tónle jedyn njeje duchowny byl. Nasajtra rano pať tón muž t njemu fastupi a proschecze pschecze s nowa a to na wopravdže hnujaze

wacnje, duchowny chyzł te 15 hriwnow wróczo wsacź a jemu wodacź. A woboje je so stalo, a wobaj staj potom ranischi nutrosć hromadže dźeržaloj, a je na to wjekeky a luby džen kłėdowal, a to niz jeno sa jeneho, ale sa wobeju.

F.

Žiwjenje a pokny pokoj w Jesuśu.

(Spitta.)

Psalm 73, 25. 26.

O Jesu, kłonzo jasne,
Kiź nōz mi rosjaśnijch,
O Jesu, wjeś'le kraśne,
Kiź nusu sacźerisč!
Mi wschėdnje spori wėru,
Slej, sbōžne kłowo to:
Kak sy naś psche wschu mėru
Mėl lubo, Sbōžniko!

Mje njebjeske tu czucze
Tak dźiwnje sapochimnje,
Mi kiwacch stajnje krucze:
„Slej, tu czi sbože kczė.“
Hdźež njeby niczo moje
Som w kwėcze wostalo,
Sa lubowanje twoje
Czi, Jesu, darju wscho.

Wscho druhe bych ja podal
Sa tajku parlu ja,
Wscho kublo, cžescź bych dodal
Sa jeho luboscza.
Kak rady chzu wscho shubicź
Haj, s cžichej radoścju,
Schtož chze mi Knjesa rubicź,
Mje wot njoh' dźėlicź tu!

Mi žiwjenje nje' žane,
Hdźež tebe nimam ja,
Ty žiwjenje sy rjane,
Mōz mojoj' žiwjenja.
Nėtł smjercź mje njem'že sraschcź,
Hdźež sym czi živy ja,
Ssy, schtož by mohlo sraschcź,
Hrėch wsał na Golgatha.

Schto srodoba je w wėri?
Wschón kschiz a hubjenstwo
Mje nihdy njewotczėri
Wot tebe, Sbōžniko.
Ssy so mnu, dha se smijom
Chzu bėdžicź smėjo so,
A s proschecskim mam kjom
Sa krala bohastwo.

Ssym hižom tu na semi
Tak sbōžny, wjekeky,
So tam se kłaboscžemi
Kłonž budže dospolny.
To sbōžnu smjercź mi dawa,
So tam sa hnadnu msbu
Mje cžaka kłona prawa
We rjeńschim žiwjenju.

O luby Knježe, napisch
Ty do wutrobny ho;
O luby Knježe, napisch
Do dusche hluboko:
„So bjes luboscze twojej'
Bych shubjeny wschón byl,
A bjes nadzije hwojej'
Na morju sahinyl;“

„So by pak t wjekelemu
Ty t brjohej pschijwedł mje
A t hnady hubjenemu
Dal kubla sbóžnoscze, —
So nētł ho njestrachuju,
Hdyž drubi bojoscz ma,
Hlej, dokelž widžu, czuju,
Scho t tobu duscha ma.“

Surij Žitawski.

Syndom džeczatkow.

Rano sahe, jako džen hwitajsche, stawaschtaj pobožny hospodar a jeho žona po nóznyh wotpoczinku. Wobaj ho Bohu džakowaschtaj sa nowy džen a nowe mozy. Manische sera sczelichu pruhi do komorki, a sydom džeczatkow ležachu we hwojich kóžkach a spachu. Duž pohladaschtaj na nje po rjadu, a macž džesche: „Sich je sydom! Ach, czežto namaj budže, je jezivicž!“ — Tak sdychowasche macž. Pschetož drohota běšche w kraju. — Nan pak ho pošmewkny a džesche: Hlaj, njespja wschitke sydom tak czischinko? „Nima jene pschi druhim czerwjenej licžzy, a purpur ranischeho njebja ho nad nimi hwěczi, so by rjeńsche hacž sydom kczějazyh rózicžkow, — macži, to namaj potasuje, so tón, kiž ranische jerja stwori a fšchewjaze spanje pošczela, hwěcny je a wostanje.“ A jako nētł t komorki stupischtaj, tam stejesche pschi durjach 14 czrijkow, pschezo mjensche a mjensche, sa kóžde džeczko dwoje. Macž na nje hladasche, so je jich tak wjele a plakasche. Ale nan wotmolwi a džesche: „Macži, cžoho dla płacžesch? Wschak by wschitke sydom hwoje kulojte, spěschne nóžki dostale, kak mohłoj wo wobucze staroscz mēcz! Maja tola te džeczatka dowěrjenje t nanej, kak njedyrbjałoj mój dowėru mēcz t temu, kiž wjazh samože, hacž móžemy prošycž a rošmicž? Hlaj, jeho kłónzo pschińdže. Duž chzemoj tež mój naju džeko, kaž wone, t wjekełym woblicžom sapoczecž!“

Tak rēcžeschtaj a dželaschtaj, a Bóh tón Knjes požohnowa jeju džeko, so mējeschtaj došč a jeju džeczki hōbu. Pschetož wera pošbėhuje wutrobu, a luboscz dawa mozy a hylnoscz.

Bóh je hišcže žiwj.

Khudy rjemješnik khodzěsche hižom dolhi cžas žyle stulenty a srudženy se starosczu wo pschichod. Wschitke lube hłowa jeho mandželskeje a jejne potasowanie na Bože hłowo bėchu podarmo. A hlaj, něhdy rano namala muž tež hwoju žonu žyle srudnu a struchlu. Wón ho ju teho dla praschěsche: „Scho dha tebi dženzka je? Wona wotmolwi: „Ja hym w nozy czežki sty hōn mēla: Luby Bóh bėšche wumrjel, a nješechu jeho t rowu, a wschitzh hmweczi jandželjo bėchu na pschemodženju.“ Duž hmējesche ho muž po dolhim cžaku sažo přeni ras, a džesche: „Hlupa žona, tón njewumrje, to bebi czežke myšle njeczit!“ A wona wotmolwi: „Hdyž dha je žiwj, dha móžesch tež ty ho hwojeho staranja a tyšchnoscze wostajicz, pschetož tehdy ho wón stara.“ Muž bebi to wopomni a hlaj, fšchescžijanska radošč pschińdže sažo do domu.

Najwyschšcha kasnja.

Jan, jedyn tyh dwanacžich wuczomnikow Khrystuhownych, pschinješe hwoju starobu na jara wyšoke lėta, skoro na sto lėt. Napošledku njemóžesche dla wulkeje hlaboscze khodzicz. Duž pschińdžechu bohobojasni mladženzajo, hadžichu jeho na stol a donješechu jeho do hromadžišny. Wón drje wjele wjazh prajicz njemóžesche, to jene pak rjekny: „Džeczatka, lubujcže ho mjes hōbu.“ A jako ho jeho wopraschachu, cžeho dla jeno pschezo t temu jenemu napomina, wón wotmolwi: „Tak chze našch Sbožnik mēcz. To je jeho najwyschšcha kasnja, do kotrejež je wschitko druhe hōbu wobšamknjene!“

Stoto a sloty.

Powjedańczo se berbskeje Łužizy t lėta 1872 wot J. B. M.

(Skóncženje.)

IV.

Róžde lėto na fermuschu bė w Bordaněz domje wulke wjekele, pschetož Hana pschińdže na fermuschu a wosta někotre dny w lubej hwojbyje. Macž a nan, bratr a hōtra ju na rukomaj noschachu a wulka radošč knježesche.

W lėcže 18** njepschińdže Hana hama; wyšoki mlody muž, je sbrunjenym woblicžom a derje a pschistojnje wudrasčeny, pschińdže hōbu. Bė to schošar knježeho dwora, na kotrymž Hana pschezo hišcže hlužesche.

Wón bu rjenje witany. Jako na drugi džen přecz džěiche, bė po hłubje. Esam pak njeńdžishe, ale Hana džěiche hōbu, so by bebi wot Hurbanež nana — macž bė wumrjela — žohnowanje t žentwoje t Janom Hurbanom wuprošyla.

Hurbanež nan bydlesche tež w rjaných Łužizach a mējesche rjane burste kublo, kotrež chžysche, jeli Bóh jemu žiwjenje sdzerži, hišcže nělotre lėta ham mēcz, potom pak hwojemu jenicžtemu hynej Sanej pschepodacz. Wón witašche Hanu t wulkej pscheczelnosczu, kotraž ho po krotkim w hromadžebhycžu do woprawdžiteje luboscze pschemobroczi.

Kak staj ho Hurbanež Jan a Hana Bordaněz sažo namakaloj a hdže? To njecham dale wukładowacz. Jeno na to chzu spomnicž, so ho to w mēcže Budyšchinje runje w tej khěži sta, hdžež Hanu přeni krotč nadeńdžechny. Wona pschinješe hwoje wušbytkowane pjenesh, a wón tež. Tehdom bėšche wón pola nana w domje přeni wotročł a dostawasche mšdu kaž zusy. Jeno na hody dosta mjetšche dary. Nan mēnjesche: Hdyž je cžlowjel hlužicz, pošluchacz a tež lutowacz namuknył, dha móže pošdžischo tež pschitakowacz a wė derje hospodaricz, tež w tajkich cžasach, hdžež Bože žohnowanje ho mjenje na polach a łuchach, holach a jahrodach wosjewjuje. Pošdžischo da jeho nan t snatemu wulkemu rycžerkublerjej, so by ho tam we wschitkich rataškich naležnosczach wudokonjecž mohł.

W mēcže ho Jan a Hana husto trječischtaj. Jako W—ski najent rycžerkublo pola Mišchna kupi, pschistaji bebi schošarja, a to bė — Hurbanež Jan.

Knjes snajesche tu, kotruž Jan horžo lubowasche a kotraž bu w domje, hacž runje horjeńza a hlužobna, stajnje jako džeczko džeržana. Wón bė teho dla stajnje pošny wješela, jako jemu Jan wosjewi, so chze ho t Hanu woženicz. Po natwarjenju noweho dwora mējesche schošar tak rumne wobhdjenje, so móžesche tež mandželskej bydlo a wschu pschiprawu hōbu poškicžicz.

Jako t fermusche domoj pschińdžeschtaj, bėšchtaj po hłubje, a na hody skutkowasche Hana jako knjeni schošarka we wobhdjenju Jana Hurbana.

Kwaš wuhotowa jimaj knjes. Tola njebė ničto dale na kwaš hacž Hurbanež nan a Bordaněz žyla hwojba, knježa hwojba

